

DEKRET (1256) *sb m*

-k- (1114), -c- (142); -t- (1169), -th- (46); *najczęstszy zapis: dekret (922), najbardziej spolszczony zapis: dekrét (151).*

Pierwsze e jasne; -rét, -rét- (151), -ret, -ret- (121); -rét, -rét- Oczko, KochPieś; ret, -ret- MurzNT, GórnTroas, KochAp, SiebRozmyśl (3), GosłCast (2); -rét, -rét- : -ret, -ret- OrzQuin (1 : 6), BiałKat (2 : 1), PudłFr (1 : 1), SarnStat (145 : 104).

sg N dekrét (146). ◇ G dekrétu (200), dekréta (3) OrzQuin, Oczko, ZapKościer. ◇ D dekrétowi (33). ◇ A dekrét (266). ◇ I dekrétem (111); -em (35), -ém (1), -(e)m (75); -em : -ém SarnStat (29 : 1). ◇ L dekrécie (30). ◇ pl N dekréta (80), dekréty (31); -a LubPs, KrowObr, BielKron (2), RejAp (15), RejZwierc (6), CzechEp, NiemObr (2), PaprUp (3), SkarKazSej; -y BiałKat, LatHar, WujNT (9); -a : -y SeklWyzn (1 : 2), RejWiz (6 : 1), RejPos (21 : 6), WujJud (1 : 4), SarnStat (18 : 6), PowodPr (1 : 1). ◇ G dekrétów (147); -ów (30), -ow (1) MurzHist, -(o)w (116). ◇ D dekrétóm (30); -óm (4), -om (1), -(o)m (25); -óm : -om SarnStat (4 : 1). ◇ A dekréta (105), dekréty (28); -y SeklWyzn (2), SeklKat, RejKup (2), ReszPrz (2), ReszList, LatHar; -a : -y BielKron (5 : 3), ActReg (1 : 1), RejPos (32 : 3), WujNT (3 : 9), SarnStat (13 : 3). ◇ I dekréty (23), dekrétami (6); -y KrowObr, BielKron (2), RejAp (4), RejPos (6), KuczbKat, RejZwierc (7), GosłCast; -ami CzechEp (2), ReszPrz, WujNT, PowodPr; -y : -ami SarnStat (1 : 1). ◇ L dekréciech (11), dekrétach (6); -éch SeklWyzn (2), KromRozm I, RejAp, RejPos, LatHar, SarnStat (3); -ach WujJud (3), SkarŻyw, SzarżRyt; -éch : -ach WujNT (2 : 1); ~ -éch (3), -(e)ch (8); -äch (3), -ach (1), -(a)ch (2); -äch SkarŻyw; -äch : -ach WujJud (2 : 1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *praw. Wyrok, rozsądzenie, decyzja Sądu, trybunału, króla lub sejmu w sprawach spornych; iudicatum, iudicium, sententia Mącz, Cn; pronuntiatio, tabula absolutoria Mącz; arbitrium, scitum Calep; absolutio, condemnatio, damnatio, interdictum, tabella absolutoria a. damnatoria iudicium Cn [decretum – prawo BartBydg; – wyrok, uznanie Calep; mandat królewski; rozsądek o czym uczyniony, zdanie; skazanie, sąd, skażń, dekret; wyrok – decretum Cn] (350) : ComCrac 18v; fđali mię dekretem fwym nawieczne więzienie alie niewim przektori wiłtęp SeklWyzn 4; LibLeg 11/138v, 159, 161v [2 r.]; MurzHist V2v; Dekretem też to mianowano być nie może, gdyż tu ani pozwu żaden nie miał ani przy, która się zaczynała, z ktorej by dekret ten urość miał Diar 131, 131 [2 r.], 159; Bo vgodá taką moc ma iáko y dekret GroicPorz fiv, z2; RejWiz 139; Leop 2.Mach 4/45, 46; RejZwierc 3; BibRadz 3.Reg 22/23; OrzRozm T3v; Roškazał tedy Cefarz/ áby przełthał woiować/ á przed nim obie ftronie ftánęły ku dekrétowi. BielKron 235, 197v [2 r.], 201; Mącz 56b; A kiedy kogo miano álbo ná fmierć álbo ná iáką pomfłtę fkázác/ tedy dekret piřano ná kámieniu czarnym. RejAp 28, 114v; Iáko gdy iednego w wielkich przezyřkach fskazano/ poczał płákác/ áfyn do niego rzekł/ Czemu w.m. płáčzeř/ Odpowiedział ociec/ ábo mam fpiewác po takim dekrecie. GórnDworz R6v, li7; RejPos 168; Tá fprawiedliwoř iest tho fędzya fřogi/ Rowny dekret ma pan iáko vbogi. RejZwierc 212, 201; CzechRozm 252 [2 r.]; ModrzBaz 88; ZapKościer 1582/27, 1584/49; Zá ten dekret [řcięcia] Dorothá S. Pánu Bogu dzieřkowałá SkarŻyw 126; NiemObr 114; PudłFr 29; GórnRozm B4v, F2v [4 r.]; PaprUp Lv, L2; Arbitrium – Zdanie albo decret, rozřsadek. Calep 88a, 229b; GórnTroas 74; LatHar 317, 318 [2 r.]; WujNT przedm 11; ZapMaz II G 97/90v; A pókiby z Appelláciiey od Aktorá interponovánéy*

kognicia o dekreće nie słała fie [...] tedy ón poddány ma być zátrzyman w więźieniu *SarnStat* 502; á potym Dekret Sędzia piłze, przydáiac przyczynę álbo *motiuum*, czemu ták fkázuie. *SarnStat* 1300, 5v, 47, 115, 746, 1172 (57); *SiebRozmysł* H3v [2 r.]; Rada żydowłka [...] zgodziła fie ná Dekret/ Apoštoły wygládzic *PowodPr* 55, 64, 65; *GosłCast* 64; *SkarKazSej* 700b; A fędzia dekretem nakaże: Máłodobry/ fkarz go tám iáko práwo każe: Anád práwo nic nie czyní. *KlonWor* 40.

dekret czego (4): á tym obyczáiem dekret śmierci Cefarz zás odmienił *BielKron* 229v, 231v, 232v; *PowodPr* 16.

dekret przeciw(ko) komu (12): *BielKron* 195v, 198, 206; *CzechRozm* 252; *CzechEp* 24, 53; Dekret przełożonych Żydowłkich przeciw Iezusowi *WujNT* 350; *SarnStat* 592 [2 r.], 606, 807, 810.

dekret na kogo (5): *BielKron* 464; Oto gotowi decret nafie maia: Czego komu zitzeli niech to łami cierpia. *PapUp* G4v; *SkarJedn* 116; *SkarŻyw* 62, 152.

dekret o co (5): Onaście [*lege*: o najście] dekret *GórnRozm* H2 *marg*; Dekret o łłowá *criminaliter* w pozwie położone [...] Zygmuntá ftárégo, między dwiemá Schláchćicy z Ruśi. *SarnStat* 1304, 404, 861, 1304.

dekret między kim (3): [*Dekret*] SZTVCZNY. Iáko Sálomonów Dekrét między onémi dwiemá niewiałtami, co fie o dzieię wádzily. *SarnStat* 797, 1304 [2 r.].

dekret za kim (5): iż gdy zá kim wychodził dekret łáfkawy/ tedy gi piłano ná kámienu białym *RejAp* 28; *SarnStat* 549, 818, 860; *SkarKazSej* 698a.

dekret o kim, o czym (5): iż o nim ieft dekret áby zarázem był zabit *BibRadz Esth* 4/11; *BielKron* 107v; *StryjKron* 587; Dekret [...] między Dżiwiszem Królá Kázimierza o ránieniu zágásiwłszy świecę. *SarnStat* 1304, 1304.

W połączeniach z przydawką oznaczającą instancję wydającą dekret [*przydawka dopełniaczowa* (31), *przydawka przymiotna* (31); *dekret + przydawka* (55), *przydawka + dekret* (7); *w tym: dekret cesarski* (3), *krolewski (krola)* (8), *sądow(n)y (sędzięgo, sądu)* (19), *trybunalski (trybunalny)* (10)] (62): *ComCrac* 16, 17; APpellować żaden niemoże od Dekretu Krolewłkiego. *GroicPorz* cc2v, cc2v; *RejZwierz* 3; *BibRadz* I 108d *marg*, *Esth* 4/3, 8; iuz bym ia ná Sędzięgo álbo ná Woiewodżinem Dekreće/ o krowę łwá przełtał *OrzRozm* T, T; *BielKron* 197, 199, 201, 233; *OrzQuin* S3v; *GórnDworz* L4; *StryjWjaz* C4; die 21 Iuly: To yeft wyefftorek wiliia S. Iacuba stal fzyę decret Ie⁸⁰ Mczi Pana woyewody *ZapKościar* 1582/29v, 1580/8 [3 r.], 1581/24v, 1582/29v [2 r.], 30, 1584/49 (11); *SkarŻyw* 573; *NiemObr* 142; *ActReg* 163; *Phil* L4; Dekretá Trybunálné máia we włzyftkim nienárułzenie zołtáwác. *SarnStat* 404; Iedne księgi niech Ziemłkié będa dla łpifowánia Dekretów łądowych. *SarnStat* 748, 119, 203, 227, 233, 353 (25); *PowodPr* 23, 42; Przeto trudno pozwánemu/ przed dekretem fędzie⁸⁰ wykrzykác. *SkarKaz* 352b; *SkarKazSej* 659b; *KlonWor* 73.

W połączeniach szeregowych (11): [*wszystkie strony w swoich sprawach sądowych rok i roki będa miały*] wedle ich pozwów/ przypożwów/ controwerfiy/ kauz/ Dekrétów/ áppelláciy/ mociy/ remiłsiy/ rozpiłów/ limitáciy/ y inłzych punktów práwnych/ żadnego nie wymuiąc *SarnStat* 855; Téłz Dekréty/ Zapilý/ Relignácię/ Protelstátię/ práwné połtepkí/ Pozwy/ y włzyftkié Controwerfię [...] Polłkim ięzykiem w Aktá ták Ziemłkié iáko Grodzkié ná potym máia bydż wpiłowané y w wodzoné. *SarnStat* 1213, 722, 753, 858, 869 [2 r.], 876 (10); Apráwné wypominánia/ dekrety/

przeżyłki/ intromiście/ bánicie/ y fáme proscriptie/ iuz fie też (flufznym dopuśczeniem Bolkim) z kłátwámi zrownáły/ y gorzey. *PowodPr* 25.

Zwroty: »apelować, apelacja od dekretu« = *a sententia appellare, appellatio a decreto JanStat* [szyk zmienny] (8 : 5): a wtakovey rzeczy od takiego decretu Remiífiey dvchownego prava do ziemfkiego appellacia niema być [...] dopvfczona *ComCrac* 20v; *GroicPorz* cc2v [2 r.]; Ten krzyknął/ od dekretu Krolu ápelluię. Krol rzekł/ á kędyfz ráczyfz/ aż cie fám żáłuię. *RejZwierc* 3; *OrzRozm* T3v; *RejZwierc* 166; *NiemObr* 178; *PudlFr* 29; *Phil* L4; *SarnStat* 203, 214, 216, 808.

»dosyc (u)czynić dekretowi« [szyk zmienny] (5): *ZapKościér* 1586/66; ma Stároftá fkázác *eliberationem* onégo więzionégo/ *ub poena bannitionis, citra quamuis appellationem et profequutionem ipfius*, od tego któryby dekretowi dofyć czynić niechciał *SarnStat* 627, 1249, 1251, 1257.

»ferować dekret, był ferowan dekret« [szyk zmienny] (16 : 2): *Diar* 158; *RejFig* A4; *BielKron* 224; Nie izćiby mieli worowác álbo dekretá ferowác iáko ná fądzie iákim ziemfkim *RejAp* 173, 55; *RejPos* 319 [3 r.]; Státutu náciągáiąc/ feruiá Dekretá *BielSat* E [*idem* *BielSjem* 33]; Moželz ty dekret ferowác/ Mnie też wolno ápellowác *RejZwierc* 235, 51v; *BielSjem* 30, 33; tedy táki dekret przez nie w niebytności náfzýy konkludowány przy nas [...] ma bydż ferowan przez Márzfalká. *SarnStat* 47, 462, 854; *GrabPospR* K4; *KlonWor* 14.

dekret kasowác (*a. psowác*); kasowanie dekretu; dekret jest kasowan« = *infirmare seu redarguere sententiam JanStat* [szyk zmienny] (2; 1; 1): po tákowym Dekrécie infzému z bráćiey ma być zámkniona drogá káfflowánia y gániénia tákiego Dekrétu *SarnStat* 592; y prófi [*brat*]/ áby tákowy Dekrét przedtym vczyniony był káfsowan *SarnStat* 592, 592, 1168.

»skazać dekret; skażenie dekretu; każon dekret« (2; 1; 1): *BielKron* 463; fkáził wnet on fąd dekret fwoy pierwfy *GórnRozm* I2; ná które prófby brátá onégo Dekrét vczyniony zwykł być káżon [*sententia per talem petitionem consuevit retractari JanStat* 560] *SarnStat* 592, 871.

»(u)czynić dekret, dekret uczynion(y); (u)czynienie dekretu« = *dicere sententiam Mącz* [szyk zmienny] (27 : 13; 8): czo fzya thicze pana Iordana Ie⁸⁰ Crolye. M. raczil decret vczynycz *LibLeg* 11/138; Ferdinaⁿdus Kfiáżę Rákufkie/ frodze przykazał/ áby był Exequowaⁿ Dekret przeciw Luterowi vczyniony *BielKron* 198, 195v; *Mącz* 56c, 86b; *RejAp* 77; *RejPos* 43, 164, 164v, 310v; *CzechRozm* 252; *SkarJedn* 116; musiał [*Starosta*] ná nię vczynić dekret/ áby ścięta była. *SkarŻyw* 152, 62; *CzechEp* 24, 40; *GórnRozm* G4; Decreta czyniác, iakosz y wSądziech Seimowych takze się według tego Statutu zachowác mámy *ActReg* 44; *Phil* L3; *KochAp* 13; *LatHar* 318; DRVGA CZĘSC PROCESSV PRAWNEGO. Przy czynieniu Dekretu/ gdy Sędzia námawia y feruie fentenciá. *SarnStat* 782, 155, 467, 502, 560, 592 (26); *SkarKazSej* 698a.

»(wy)dać dekret; wydanie dekretu« [szyk zmienny] (6; 1): *BibRadz* Ier 52/9; *OrzRozm* Sv; *ZapKościér* 1582/29, 1583/34v; IEfli pozwány o *Vadium, poenam, et damna* chce vydż/ tedy przed wydániem Dekrétu [*ante Decretum JanStat* 548]/ ma rzec *SarnStat* 803; zatym fędzia da po nich dekret fwoy *SkarKaz* 6b; *SkarKazSej* 680b.

Wyrażenia: »egzekucja dekretu« [szyk 8 : 3] (11): *ActReg* 18; O exekuciey Dekrétów Tribunálfkich. *SarnStat* 873, 271, 404, 542, 860, 861 (7); Ktorego Dekretu exekucia ná próbę nowych Ewangelikow była do czáfu záwiefzona *PowodPr* 37, 23; *SkarKazSej* 679b.

»dekret (nie)sprawiedliwy« (4): *GórnDworz* G8; á łądząc wedle łwey głowy/ síłá decretow niełpráwiedliwych vrość by muśiáło *GórnRozm* F4; ktołz bi łie bel Decretem łprwadliwem [!] brzidzic miał *PaprUp* G2; *SarnStat* 1307.

»dekret prawny« = *decretum iuris* *JanStat* (2): A to dla tego zdawná záchowáło łie/ iż łąd z controwerłiiéy Dekrét prawny wczyni *SarnStat* 1175, 632.

»wilczy dekret« = *bezprawie, gwałt* (1): Ale dziś nie o łyná lecz łnadź y o Kozeł/ Znaydzyełz wnet Wilczy dekret/ á Záięcżą grozę. *RejZwierz* 1v.

Szeregi: »osądzenie albo dekret« (1): *Latebrae tabellae*, Táyemne ofądzienie/ álbo dekret który przed tym ná cedułkách, łędziowie zwykli dáwác *Mqcz* 185a.

»sąd i (a) dekret« [*szyk 2 : 1*] (3): *Iudicatum facere ad exequutionem*, Sędziiego decret á łąd przywieść álbo wypełnić. *Mqcz* 176d; *LatHar* 118; *SarnStat* 860.

»dekret i (albo) sentencja« [*szyk 1 : 1*] (2): *Pronunciare iudicium*, Ofędzić/ łententią álbo decret wczynić. *Mqcz* 176c; *SarnStat* 1307.

»dekret albo (a, i) skazanie« = *decretum seu sententia* *JanStat* [*szyk 7 : 3*] (10): zá tobą/ zá twą łtroną decret á łkazanie wzdáwam. *Mqcz* 378b, 254c; iednánie ná Seymie po dekrećie Krolewłkiem/ y łkazaniu ná gárdło/ dobrełi łełt *GórnRozm* K2; *SarnStat* 467, 797, 807, 808, 810 [2 r.] (7).

»dekret, (albo, a) skaźń« [*szyk 3 : 1*] (4): *Pronuntio* [...] skázuyę/ decret á skaźń czinię. *Mqcz* 254b; *Senatusconsultum*, Vznánie skaźń Decret á połtánowienie pánów rádnych *Mqcz* 382c, 401a; *SarnStat* 592.

»uznanie, (i) dekret« = *cognitio et decretum* *JanStat* [*szyk 4 : 1*] (5): *Calep* 954b; A łełli kto tákowym wznánie y Dekretem czułby łie byđż wćiśnionym [*może apelowác ná sejm walny*]. *SarnStat* 98 [*idem* 161, 944], 154, 161, 944.

»dekret albo (i) wyrok« [*szyk 3 : 1*] (4): Sędziowie álbo iednacze powiedzieli/ yż mamy rołkazanie [...] ábyłmy inákłzého dekretu álbo wyroku nieczynili *BielKron* 218v, 218v; *BiałKat* 288v; *WujJud* 129.

Wyrażenia przyłmkowe: »przez dekret« = *per sententiam* *JanStat* (5): Król łego Miłóść [...] Sekte Tridełftów bezbóžnych z Krółełtwá łwego przez Dekrét zgłádzic á wywołác raczył *BiałKat* a2; niech bęđzie połtępowano [...] ku łkazaniu y dokończeniu onéy łpráwy przez Dekret łkończony. *SarnStat* 757, 148, 396, 712.

»wedle (a. według) dekretu« (13): *GroicPorz* z 3; *BielKron* 199; to wiedział/ że wedle onego dekretu miedzy łwy wrzucony być miał *CzechRozm* 252; a tełzyem wyedłuk decretu pyęnądzę otdawal y wdom nołzyel Pánu Garczynłkemu *ZapKościer* 1584/49, 1580/8, 1582/29v, 1586/67, 1588/79v; *CzechEp* 15; *NiemObr* 142; *SarnStat* 497, 855, 869.

»z dekretu« = *ex decreto* *JanStat* (8): *SkarŻyw* 573; Ale łey ták z Dekretu powiedzieć kazáłá/ Aby łuż wıęcey w Radzie z námi nie łiadáłá. *BielSjem* 30v; *ActReg* 163; *SarnStat* 353, 632, 912, 1280; Wıełz dobre, żeś łe [*pieniądzę*] musiał zá ono paniątko z dekretu dáć *CiekPotr* 35.

»za dekretem« (2): *ComCrac* 17; mię pozywałz/ ábyłm cí łá [*krowę*] z winą zá Dekretem Krolewłkim ná Seymie wrocił *OrzRozm* T.

2. *praw. Ustawa, uchwała, zarządzenie; prawo wydane przez władzę świecką lub duchowną; edictum Mącz, Cn; interdictum Mącz; consultum, effatum, oraculum, pronuntiatio Cn* [uchwała; ustawa – decretum Cn] (400) : *Diar* 130 [2 r.], 131; *BibRadz Esth* 9/32; *OrzRozm* C4v; Biskupom też rozkazano dekretem/ aby kápłáńńkie zbytki baczyli á o nię karali *BielKron* 228v; [panowie radni] dekretem s ksiąg Krolá Kázimierzowych dekretow/ kościołowi Krákówskiemu dánym przyzwolili *BielKron* 387v; Ná tym też seymie iáwnym dekretem vtátwiono pieniądze kowác krolowi. *BielKron* 405, 108, 194v, 196, 222v, 464 (20); O czym ftáré Decretá ludzi świętych czytaycie. *OrzQuin* X2v; zgoła ia przyjmuję zá dekret/ ten dowod/ ktory zá łobą żołnierze máią *GórnDworz* G7v; *RejPos* 232, 319; Oycowie y Stárfszy náfszy ná onym wielkim Láteráńńkim y Florentńkim Zebrániu/ ártykułu tego prawdę potwierdzili iálnymi Dekrety *KuczKat* 175; Prokurator z nędznikiem by z máłpą kugluie. Onemi wykrętały/ onemi dekrety *RejZwierc* 244, 43v; Concilium Agátheńskie/ y Aureliáneńkie dekretem go [post] fwym potwirdziło. *WujJud* 195, 263; Y przetofz Dámáfa posłucháli/ á onego dekretu nie vżywáli/ áni miał żadnej mocy *SkarJedn* 180, 76, 126, 133, 142, 175 [2 r.], 222; Skoro potym dekrécie po posły posłano [...] tufzę/ że odpráwę Do tey doby iuz wzięli posłowie *KochOdpr* C2v; *SkarŻyw* 318; *CzechEp* 90, [387]; *NiemObr* 61; *ReszList* 144; *Vincentius Lyrinenfis* wykłada: Strzeż fię práwi/ káżdey nowej náuki/ nowych dekretow/ nowych rzeczy/ ktore fá dawności przeciwne *ReszPrz* 109; *GórnRozm* E4v; *PapUp* I4 [2 r.], L [2 r.], Lv [2 r.], L2v; *ActReg* 3v, 42, 166; *LatHar* 286; [Sejmy duchowne] mogá rozkazác y ftánowić dekrety ták wieczne/ iáko y docześne *WujNT* 462, 457, 462, 463 [2 r.], *Zzzzz2v* [2 r.] (9); MAieftat Królewski/ Dekretem fwym/ który moc ma Státutu ná wieczné czáły/ wżyfłkim wobec [...] rozkazác y pohámowác raczył *SarnStat* 713; Iákóz to y przed tákowéy Vítáwy dekrétem tá to ifta Constitucia [...] byłá dzierzáná *SarnStat* 952, 4, 60, 141, 190, 297 (24); *KmitaSpit* B4v; [apostołowie] dekretem fwym zakonne⁶⁰ iedzenia krwie y dawionych rzeczy zákazowáli. *PowodPr* 38.

dekret czego (1): Dáiem im dekret ziednoczenia z Greki fkończonego *SkarJedn* 318.

dekret około czego (1): áby nápotym Woiewodowie [...] tego ftrzegli/ wedle włáfności Dekretów i Státutów około ceny rzeczy przedáynych *SarnStat* 297.

dekret przeciw czemu (5): cy wżifczy grzełá/ ktorzy przeciw fczerey prawdzie ducha świętego czynią y pyłzą Synody/ concilia/ confilia/ dekrety wydawaią *SeklKat* P3v; *BielKron* 196; *RejAp* Dd3v; *NiemObr* 158; *SarnStat* 808.

dekret o co (1): [papież posłał do cesarza] karząc go z tego yż dekretá w Spirze o wiárę nie według iego woley ferował *BielKron* 223.

dekret o czym, o kim (25): *KrowObr* 9; Dárius Krol Perłki dekret Krolá Cyrullá przodká fwego/ o budowánium kościoła Bożego w cále záchowywa *Leop* 1.*Esdr* 6 arg; *BielKron* 228v, 233v [2 r.]; *WujJud* B7v, 111, 226v, 263, 263v *żp.* (7); iáko *Haymo*, *Beda*, *Berengaruis*, *Albertus*, y infzy/ piłząc ná Obiáwienie Ianá ś. świadczą y to fię iuz ichże dekretámi o Papiezu pokazáło: iż fię Bogiem czyni *CzechEp* [410], 100; *LatHar* 120, 122; áni wżytek kościoł áni porządne zgromádenie Biskupow ná Koncylium/ áni nawyżłzy Biskup/ w dekréciech fwych o wierze/ błádzić nie mogá. *WujNT* 372; Dekret Synodu Piotrkowłkiego o Lektorách, którymby miály bydz od Biskupów Salaria pláconé. *SarnStat* 197, 385, 608, 750, 926, 1149, 1274, 1304.

dekret w czym (2): Cefarz ná nie ciężkie kondycye włożył/ zwłafzczá nowy dekret w wierze *BielKron* 233v, 233v.

W połączeniach z przydawką oznaczającą instancję wydającą dekret [przydawka dopełniaczowa (72), przydawka przymiotna (56); dekret + przydawka (109), przydawka + dekret (19); w tym: dekret apostolski (apostołów) (3), cesarski (14), cechmistrzowski, koncylijum (koncylijski) (24), krolewski (krola, krolestwa) (20), miejski (2), papieski (papieża) (7), sejmowy (sejmu) (18), synodu (synodalski, synodalny) (11), senatu (senacki) (3), trybunału (trybunalski) (3); ziemski] (128): *GroicPorz* dd2v; nie plotek nie fnow/ nie ludzkich albo Papiefskich Dekretow/ przepowiadác/ álbo fwiadztzyć rofkázał/ ále pokáianie y odpufztzenie grzechow. *KrowObr* 44v, 41, 207v; Niewiáfny záfie ktore obrzezowáfy fyny fwe mordowáfi wedle dekretu krolewskiego. *BibRadz* 1.*Mach* 1/63; Potym oni wedlug póspolitego mieyfkiego dekretu [*secundum commune itaque decretum civitatis*] (iáko ci ktorzy ftrzegli pokoioiu/ y nic fię złego nienádźiewáfli) zezwolili ná to *BibRadz* 2.*Mach* 12/4, *Ion* 3/7, 1.*Mach* 1/60; Pobierz wżytko Krolu cóś komu dał/ bes Práwáf/ y bes Sądu/ iednem Dekretem Seymowym *OrzRozm* C4, H4v, I, I4v, O2; Rołkazano thedy dekretom Cefárfkim po wżytkiem krześciańftwie/ áby thy kłięgi Intherym przyięli w kościelech pod winami. *BielKron* 233, 169, 199, 204, 211 [2 r.], 387v (21); *Mącz* 87c; łotr z godnym/ dzielny z nikczemnym/ dobry ze złym/ pod iednym Dekretem Seymowym podlegáf. A ták przez Exekucyáf Wárfzáfwfká/ równi fobie będą w Polfzce. *OrzQuin* B4v, B4v, D2v, S4; *RejAp* Dd3v; *KuczbKat* 125; Iáko fie ten Dekret Apoftolfski rozumieć ma/ iużemci wyżfzey okazał. *WujJud* 111v, 50v, 91v, 263v *żp*, L18; *WujJudConf* 19v, 39v, 91v; *StryjWjaz* A4v; *PapPan* Gg2v; posłowie Ormiáńfcy/ fwym y fwego Pátryárchy/ y wżytkich Ormian imieniem/ ten zdrowy Synodáfłki dekret/ ze wżytкими iego ártykuły/ wykłády/ poftánowieniem/ podánim/ rołkazánim/ [...] przyięli *SkarJedn* 319, 181; *SkarŻyw* 318; *ZapKóscier* 1580/9, 1586/66v; *CzechEp* 14; o czym czytay dekretá trzeciego Lwáf Pápieżáf Rzymfskiego. *NiemObr* 137, 116, 176 [2 r.]; *ReszPrz* 33, 53 [2 r.], 59; Gdy był Swiáf popifowan z dekretu Auguáfáf/ Szłáf Pánnáf y z Iozefem do Betlehem miáfłáf *ArtKanc* B2v; to nie iefth grzech przeciwko Decretom nierozmiflnich Krolow mowic *PapUp* Lv, K3v; *LatHar* 115, 120, 122; dekret zupelnego á powfzeczneho Koncylium iefth zezwolenie kościołáf wżytkeho *WujNT* 461; Páfweł S. odnołżac do kościołow dekret Zboru Ierolimfskiego/ nie mowif: Dołwiádczaycie/ ále rołkazowáf on dekret záchowáf. *WujNT* 712, 125, 462 *marg*, *Act* 17/7, s. 487, 513 (23); będą w mocy náłżey záf Dekretem tego Séymu rułżyc woynę póspolitáf: gdfieby tákowa nawáfna potrzebáf przyłżłáf *SarnStat* 124 [*idem*: 298, 424]; iżeł ty fzlák/ gdfie konie álbo woły goniono z Korony/ nád Dekret krolewfski vganiał. *SarnStat* 142, 60, 249, 385, 1118, 1274 (31); *PowodPr* 46, 71; *SkarKazSej* 680a; Bo záf dekretom mułżáf cechmiftrzewfskiem iedni pienádzmi odbyć/ drudzy wołkiem. *KlonFlis* F.

W połączeniach z przymiotnikiem od nazwy miejscowej [dekret + przydawka (6), przydawka + dekret (6)] (12): Prawdziwa iefth mowáf podlug decretu Medfskiego iteż Perfkiego/ [*Verus est sermo iuxta decretum Medorum atque Persarum*] ktorego fie niegodzi przeftáfpic. *Leop Dan* 6/12; wftáfwiáf też winę ná thy/ ktorzyby niedzierzeli dekretu Spireńfskiego *BielKron* 220; Luneburczáfnie/ píáfli przeciw dekretowi Aułżpurfskiemu o wierze wczynionemu *BielKron* 233v, 201, 216, 219v, 220v, 223 (9); Vpominam/ mowif/ swiáfobliwóść wáfżę/ około Niceńfskich niewrułżonych dekretow/ áby fię

kościół przy swoich prawach [...] zachowały. *SkarJedn* 182; Jeśli ia przegram/ niech Lubelki Dekret odnołzę: alias oni łami. *PowodPr* 37.

W połączeniach szeregowych (6): żadne Concilium/ Synodus/ Decreta/ ani żadna dawność/ albo też zwyczaj/ może mieć takową mocz/ aby testament pana Chrystów/ mógł przemienić *SeklWyzn* d4v, 3v, C; Ktoby przeczedł ty rozmowy [...] albo lifty/ były/ klątwy/ y dekretá iey/ Inądnieby zrozumiał/ iż tá bełtia hoynie mowiła á tak mowiła/ iż námowiła wżytek świat iż vpadł przed nogami bełtiey oney. *RejAp* 112v; *CzechEp* 31; *SarnStat* 1089.

Fraza: »wyszedł dekret« = *exiit edictum Vulg*, *PolAnt* [szyk zmienny] (7): Wonyto dni s stało się iest że wyłzedł decret od Cefarza Augułta/ aby był popisan wżytek świat *MurzNT Luc* 2/1 [przekład tego samego tekstu *BibRadz*, *WujNT*]; *BibRadz Luc* 2/1; *BielKron* 206; Azałz nie wychodziły rozliczne dekretá od nich/ Iz ktoby fie łprzećiwiał vřtáwam [...] aby był [...] karan. *RejAp* 114v; *WujNT Luc* 2/1; *SarnStat* 84, 808.

Zwroty: »dekret abrogować« = *kasować*; *decretum abrogare JanStat* (2); *NiemObr* 178; Dekret roku łońłkięgo w Piotrkowie o mężobóycách zá náłzym y Rad Króleřtwá náłzęgo zdániem vczyniony/ kázimy/ y ón ábroguiemy *SarnStat* 608.

»czynić dosyć dekretowi« = *decretum exsequi JanStat* [szyk zmienny] (4); *BielKron* 201, 204; [*Koriolan*] gdy czynił dekretowi dořyc Senáckiemu/ Acz s tego wielka žáłoř rořłá w řercu iemu. Pořegnał mátkę żonę y miłe dzyatećki *PaprPan Gg2v*; *SarnStat* 198.

»dekret ferować, ma być ferowan« [szyk zmienny] (5 : 1); *BielKron* 223; Iákub s. ferował dekret/ ná ktorým wżyřcy przeřtáli *RejPos* 302; Bo łłuchay iáko řtrářzny dekret Páweł S. feruie *WerGoř* 212; *WujNT* 461, 463; *SarnStat* 151.

»kasować dekret« (1): brat yego Władisław Herman kařował wřzitkie Decreta *PaprUp L*.

»dekret odmienić, odmieniony; odmiana dekretu« = *decretum immutare Vulg* (2 : 1; 1); *Leop Dan* 6/15; Cefarz dekret řwoy odmienić/ iego [*Symeona*] řię pogrořki złęknáwřzy muřiał *Skarřyw* 30; *NiemObr* 129; *SkarKaz* 707b.

»dekret połamać« (1): Řzekli potym řydowie/ kto z nas iest w łářce v Bogá/ áby zářię ty Řzymiańłkie Dekretá połamał. *BielKron* 464.

»dekretowi się przeciwić, przeciwiący się« = *decreto contraveniens JanStat* (2 : 1); *BielKron* 223; *NiemObr* 158; wřzyřtki Dekrétowi temu przeciwiący fie dořwalamy y řkázuiemy *SarnStat* 1235.

»przeřtápić dekret« (1): A gdy go [cesarza *przeřbranego řtróže*] chcieli ná ławce bić iż przeřtápił Cefárłki dekret á w nocy chodzi odkupił fie im *BielKron* 169.

»przyjmować (a. przyjąć) dekret; nieprzyjęcie dekretu« [szyk zmienny] (15; 1): [*biskupi y woiewoda Řiński poštáli do Sasków wymawiaiąc się*] řż oni ná to nieráđzili/ áby komu gárdłá albo máiętnořci miano bráć dla nieprzyięcia dekretu *BielKron* 209; Pořłáł też Cefarz do Norymberczánów/ áby nowy dekret przyięli o wierze *BielKron* 233v, 201, 206 [2 r.], 208v, 233 [2 r.], 233v [2 r.]; Decretu wářzey Krolewłkiej M: nieprzyjmuiem pro rato et firmo *PaprUp K3v*; *WujNT przedm* 10, s. 463 [2 r.], *Yyyyy4v*, *Zzzzz2*.

»dekret retractsować [= *odnawiać*]« [szyk zmienny] (2): potijm na Seimie tenze Decret retractowali *PaprUp L2*, *L2*.

»dekret trzymać, dzierżeć, trzyman być ma« = *decretum tenere JanStat* [szyk zmienny] (5 : 3 : 1): [Książęta napominali Luteryjanów, aby] dekrety Cefárskie ktore są vczynione o poľpolitą rzecz/ mocnie dzierżeli *BielKron* 210; Náthym Seymie powtarzał Cefarz/ áby pirwŷy dekret trzymáli/ á niepoľŷfzni byli karáni *BielKron* 235, 206, 207, 220, 220v, 223v; A ten ninieyŷy Dekret w przerzeczonych rzeczach vczyniony/ miány/ y zámkniony [...] trzyman y záchowan bydź ma. *SarnStat* 171, 172.

»dekret (u)czynić, (u)czyniony, poczyniony« = *facere decretum Modrz* [szyk zmienny] (28 : 12 : 1): *RejWiz* 112v; Bogi ich popŷował [Olofern] á czyni dekret áby łámego Nábuchodonozorá chwalono zá Bogá. *BibRadz Iudith* 3 arg; [papieź z kardynałami] vczynili dekret ktory zowá Bułá przeciw Luterowi *BielKron* 196; Roŷkazał teź Cefarz áby do tego czáfu trzymáli ŷie dekretu nowovczynionego w Aufzpurku/ zwłáŷczá w wierze *BielKron* 233v, 201, 206v, 207, 209, 210 (11); Statutum est, Skazano yeŷt/ poŷtánowiono/ decret vczyniono. *Mącz* 412c, 412b; *RejPos* 18v [2 r.], 86v; *WujJud* B7v, 225v, 263; *WujJudConf* 157v; *BiałKaz* C4v; [król] Dekret vczyni taki/ ktory z wiétyzym pożytkiem Rzeczypoľpolicy bédzie. *ModrzBaz* 26; *SkarJedn* 76, 117; *CzechEp* 135; *NiemObr* 59; *ReszPrz* 58; abi was nigdi niepŷowali the ŷzkodliwe Decreta nad wola waŷze y poľŷow waŷzich potzinione. *PapUp* K4v; Wŷitkie Decreta ŷeimu 85 ann: przeciwko ŷtatutowi y prawdzie tzimeli [lege: czynieli]. *PapUp* L4v, L2; *ActReg* 44; *WujNT* 461; *SarnStat* 85, 93, 171, 608, 858, 1104; [o Rzeczypospolitej jeden pogański mędrzec powiedział] iź w niey mądrzy rádzá/ á głupi dekretá y konkluzye czyniá. *SkarKazSej* 695.

»dekret wyd(aw)ać, podawać« = *decretum ponere PolAnt* [szyk zmienny] (11 : 1): *RejJóz* O4v; *SeklKat* P3v; *BibRadz* 1.Esdr 7/21; *HistLan* F2v; ná ŷiodmym y ná oŷmym Powŷzechnym Synodzie [...] dekret wydano: ktorzy chwálebne obrázy báłwánami názywáiá/ Heretykowie są *WujJud* 45, 225v, 226; *WujJudConf* 111; *PapPan* Yv; *NiemObr* 158; Patrz iź tu Apoŷtołowie podawáli wiernym dekrety y ártykuły wiáry/ ná Koncylium Ierozolimŷkim vŷtáwione *WujNT* 466; *SarnStat* 872.

»(za)chować dekret; (za)chowanie dekretu« = *decretum (ob)servare a. tenere JanStat* [szyk zmienny] (6; 2): I obiecuię teź wiernie/ prácowác około [...] wypeľnienia i chowánia dekretow y vŷtaw/ Konŷtancyŷkie⁸⁰ y Bázyliŷkiego Koncylium *KrowObr* 41; *ReszPrz* 94 [2 r.]; y przetoź Páweł S. [...] roŷkázował on dekret záchowác. *WujNT* 712, 467, 513; *SarnStat* 172, 924.

Wyrażenia: »poľŷuszny dekretowi; dekretu ŷluchać« (2; 1): Y były tedy wŷytki narody poľŷŷfzni Dekretowi iego. *BibRadz* 1.Mach 1/44; żádáli áby był wywołán iáko gwałtownik poľpoliciego pokoia/ á ktory teź dekretu Cefárskiego nieŷlucha *BielKron* 224; *ReszPrz* 59.

»dekret umorzony« [szyk 1 : 1] (2): *SkarJedn* 181; Ná końcu tego Synodu/ Anátolius Cárogrocki Pátryárchá [...] proŷił oycow onych áby mu wtorego zboru dekret umorzony/ y ktory mocy żadney niemiał/ ożywili *SkarŻyw* 318.

» wypeľnienie dekretu; dekret peľnić« (1; 1): *KrowObr* 41; że zwierzchnoŷci ŷwey prawdziwi chwalcy ŷluchác niechćieli/ áni iey dekretów peľnić *CzechRozm* 252.

Szeregi: »dekreta i artykuły« [szyk 1 : 1] (2): Krol Angielŷki/ prętko zmienił ŷwoy vmyŷł y wiáre/ ŷpifał Artikuły y dekretá/ y roŷkazał/ áby byli pod gárdlem trzymany *BielKron* 217v; *WujNT* 466.

»głos a (i) dekret« (2): iáko wiele ludzi poginęło y pomordowano ieŷt/ ktorzy ŷie ŷprzeciwili głoŷom á frogim dekrethom tych obrázow. *RejAp* 114v; *NiemObr* 66.

»dekret, (a(l)bo) kanon« (5): *KrowObr* 26; Dekrety álbo Kanony ná S. Trydentfłkim Concilium o przenaświétfzey Swiátości Stołu Pánfkiego vczynione. *WujJud* B7v, 263, L18; Bo o nim [o poście] ieft dekret ábo kanon Apoftólki *LatHar* 122.

»dekret i (albo) koncylijum« [szyk 2 : 2] (4): pímo fwiéte/ ieft przełożone nad wzyftki vftawy/ zwyczaie/ by náftarfze były/ nad Synodi/ Concilia/ y Decrety/ Bo ieft prawdziwe/ wieczne/ nieodmienne *SeklWyzn* Cv, a4v; *KrowObr* 240v, 241.

»dekret abo konfederacyja« (1): Íprzyiáią ábo przyzwaláią Haeretykom z ftrony religiey/ lub podpifówaním fię ná ich dekrety ábo confoederácye lub chodzeniem ná ich kazánie *WujNT* 44.

»konstytucyja i dekret« (1): Poniewáż o tym fá iuż y piérfwzé Conftitucię y Dekrétá/ co Stároftowie fádzic máią. *SarnStat* 1149.

»dekret, (i) mandat« [szyk 3 : 2] (5): *GroicPorz* dd2v; Edico, Przikazuyę/ Decretem/ Mándatem á przikazáním co zágradzam *Mqcz* 87b, 87b, 87c, 103a.

»dekret i ordynacyja« = *decretum et ordinatio* *JanStat* [szyk 1 : 1] (2): áby Conftitucię/ Ordynácię/ y Dekréty teráznieyfzé od wzyftkich Prelátów/ Kápituł/ y od wzyftkiego Duchowieńftwá [*chowane były*] *SarnStat* 924, 198.

»dekret i postanowienie« (1): vftawy iego [*Rzymu*] dekretá y poftánowienia wzyftki iego nie zgadzáią/ y owfzem fie íprzeciwiáią wzytkim ípráwám/ poftępkom/ woley y poftánowieniu Pána twego *RejAp* 149v.

»prawo, (i, albo) dekret« = *ius sedisque decretum* *JanStat* [szyk 4 : 3] (7): *KrowObr* 241 v; ázakto [!] niebaczy/ iáko nędznie ludzkie fumienia Práwy albo dekrety ich [*papieżów*] zniewolone fá *BielKron* 196v; *NiemObr* 160; A iáko chcecie żeby o was potomkowie wálzy rozumieli/ wálze práwá/ wálze vftawy/ y dekrety chowáli: ták wy o ftárfzych wálzych rozumieycie/ ich vftawy/ práwá/ dekrety/ chowáycie. *ReszPrz* 94; *PaprUp* Gv; *SarnStat* 315, 1118.

»dekret i przykazanie« (1): [*św. Paweł*] Náwiedzáiąc wierne w Syryey y w Cilicyey/ rofkázuie im/ áby dekrety y przykazánia Apoftólow y ftárfzych záchowáli. *WujNT* 513.

»dekret, (i) przywilej« = *decretum, privilegium* *JanStat* [szyk 2 : 1] (3): TRZECI VRZĄD W KANCELLARIIEY: Księgi/ kędy Dekretá y Przywileie fá ípifáne/ y Metryki/ dobrze ípráwowác y chowác *SarnStat* 321, 316, 321.

»rozkazanie i dekret« (1): [*działo się to przy*] Pánách według Doftoioieńftwá y Vrzędów/ które trzymáią w Rádách/ rofkázaniu/ y Dekréciech Króleftwá nálfzego *SarnStat* 940.

»sejm a dekret« (1): to ieft na woley náfzey Papieża a Cefarzá/ iáko przełożenífzych Seymy á Dekretá vftáwiác. *BielKron* 201v.

»statut, (i, albo) dekret« = *statutum et decretum* *JanStat* [szyk 4 : 2] (6): *Mqcz* 359a; [*zli prokuratorowie*] wykrcéciá dekretá/ ftátut ízpocą/ práwo niłzczá y wniwecz obrácáią *GórnDworz* Hh6; *WujNT* 478; wzyftkié Státuty y Dekréty/ y tákże wzyftkié dárowánia [...] vmocnic/ potwiérdzic/ vmyślilifmy y fkazáli *SarnStat* 941, 297, 1263.

»(nie) dekret i (ani) uchwała« (3): *BielKron* 206; *CzechEp* 45; Y zebrał ten Papież nieiáką gromádę z fwych pochlebcow do Florencyey ná fynod/ ná którym poáfdzili fynodu Bázyleyfkiego decret y vchwałę. *NiemObr* 176.

»ustanowienie i dekret« (1): Ale po wstánowieniu y Dekretách ná Concyliách wzyfscy fie zgadzáli. *WujJud* 127v.

»ustawa, (i, albo) dekret« = *constitutio seu decretum JanStat* [szyk 8 : 6] (14): *SeklWyzn* Cv; *MurzHist* N2v; *KrowObr* 41, 128v, 241v; *BielKron* 223v; *Mqcz* 87b; *RejAp* 149v; *KuczKat* 215; *WujJud* 159; Ieremiafz y wzyfscy infzy Prorocy onych stárfzych fwoich Kápłanow wstáwy y Dekretá zakonowi Bożemu przeciwne wzdździe strofowali *WujJudConf* 39v; *CzechRozm* 92; *ReszPrz* 94; doświadczyliśmy: iż wstáwę álbo Dekret który ieft nápišan y názwan Ostrogi/ poddánym nászym wiele trudności y obciężliwości zádawał *SarnStat* 649.

»zezwozenie i dekret« (1): [o przyjmowaniu Sakramentów] dáwno przedty^m pod obiemá ofobámi przymowano/ ták potym zezwozeniem y dekretem póspolitym wzyfscy ná iedney ofobie przestawali. *WujJud* 179.

»dekret i (hoc est) zwyczaj (a. obyczaj)« [szyk 3 : 3] (6): gdzie tego obojga nie stanie [prawa i statutów] tam się uciec do zwyczajow hoc est do dekretow sejmowych *Diar* 160, 131; *WujJud* 155v; A iżby kto nierozumiał żeby ten zwyczaj y dekret od Apoštołow pózedł/ dokláda támże Hieronym ś. tych fłow *WujJudConf* 154v; *CzechRozm* 252v; *CzechEp* 45.

Wyrażenia przyimkowe: »przeciw(ko) dekretowi« = *contra decretum Vulg, JanStat* (9): *SeklWyzn* a4v; gdy [biskup Wintonfki] kazał przeciw Krolewfkim dekretom wádzon záfie. *BielKron* 233, 233v; *CzechRozm* 252v; *PapUp* Lv; *LatHar* 115; *WujNT Act* 17/7; *SarnStat* 141, 174.

»przez dekret« = *per decretum JanStat* (5): *GroicPorz* i4v; *RejAp* 165v; zdáło fie nam przez Dekret ninieyfzy wstáwić/ áby [...] tákowy wzdźdy obyczaj y porzádek był chowan *SarnStat* 343, 60, 642.

»wedle (a. według, a. podług, a. wedla) dekretu« = *iuxta decretum Vulg; secundum decretum PolAnt* (21): Kto nietrzyrna wzyfctkich wstaw/ ktore kofcioł Rzimfki wstawił ten [...] powinien karania wedłvk fwietich Dekretow. *SeklWyzn* a2; *KrowObr* 41; *Leop Dan* 6/12; *BibRadz* 1.Mach 1/60, 63, 2.Mach 12/4; *OrzRozm* I; *BielKron* 206, 211, 216, 233; *OrzQuin* B4v; Concilium przekłectwo dáło/ ktoby nie wedle ich Dekrétá Wielkiéynocy swięcił *Oczko* 30; *ZapKoscier* 1580/9, 1586/66v; *CzechEp* 43, [410]; *ReszPrz* 53 [2 r.]; wedle fórm pozwów, wedle form Controwerfiy, y wedle Dekrétów rozlicznych wtórego fpofohu Práktyki obyczaj fie krótko zámyka. *SarnStat* 1305, 656.

»z dekretu« = *ex decreto JanStat* (4): rofkazał to wywołác y opowiedzieć w Niniwe z dekretu Krolewfkiego *BibRadz* Ion 3/7; *KuczKat* 125; *ArtKanc* B2v; *SarnStat* 198.

»za dekretem« = *ex decreto JanStat* (6): Zá dekrétem Lódwikowym żadné doftoieńftwá y vrzędny nie máią bydź cudzoziemcóm dawáné. *SarnStat* 883 marg, 124, 298, 424, 858; *KlonFlis* F.

3. Ustawa, prawo, przykazanie boskie; wyrok sądu bożego; zrzádzzenie opatrności, losu (484) : Słuchayczcie Decretu strony Každý człowiek tu stworzony Ma wolny czas za żywota By tu vchodzył kłopotá *RejKup* Aa, Y [2 r.], y4v, Zv, z4, bb3 (17); Fatum dekretu ábo raz wyrzeczenye páńfkie *RejWiz* 128v; Bo tám krotfza rosprawá/ á krotfze dekretá/ Nie pomoże tám nic trzos/ ni pełna káletá *RejWiz* 180v, 121v, 128v, 129, 134v, 152 (12); *BielKron* 225v; O nie mnimay á nie mnimay nędzniku/ ábyć to Pan był omylny w dekreciech fwoich *RejAp* 31 v; A ták ktorykolwiek fie tákí póftáwi á ták fie vkáże ná thym fádzye Páńfkim/ iuż pewnie zoftánie pod tym dekretem w thych kfięgach żywotá *RejAp* 173v, 28, 116v, 124, 124v, 147, 150v; Pátrzayże iáko tho nierowny dekret z

onym dekretem sfiatá tego *RejPos* 168; nie zyemfkiego człowieká/ trzeba tu było ześlác/ który miał [...] zniŹczyć onego kátá ich/ który vftáwicznie ftál z zakonem iáko z dekretem/ czekáiąc exekuciey nád nimi. *RejPos* 231, 10, 101v, 164, 179, 189v (14); *BiałKat* 308v; iáko raz rzekł [Bóg] á iáko raz poftánowił y mocnym fwym dekretem vtwardził y zápieczętował/ także fie to iuz tak áż do fkończenia fwiatá zázwdy toczyć y fprawować muŹi. *RejZwierc* 3, 166, 201v, 227, 271, 272v, 273; rzecz thę/ w ktorey fád człowiek żaden nie potrefi/ iemu śmieie oddawamy/ y ná iego fię dekret fpuŹczamy. *CzechEp* 55, 34; *ReszPrz* 92; Nie fráfuy łobie/ Mikołáiu/ głowy Kto ma być Królem: iuz dekrét gotowy Przed Bogiem leży *KochPieś* 40; *KmitaPsal* A2; Dekret łofow wiekuiŹtych/ Ná nowe páńŹtwo/ z kráioŹ twych oyczyŹtych/ Wzywa cię *GrochKal* 7; *GrabowSet* E3v, V2; żoná meżá opuŹciwŹy/ dekretem ChriŹtuŹowym y Páwłowym nie może iŹć zá drugiego meżá *WujNT* 595; *CzahTr* C3; *KlonWor* 82; Przy twych Dekretách [Panie] prawdá z pobożnoŹciá Zázwdze przebywa *SzarzRyt* A3v.

dekret około czego (2): *RejAp* 179v; Gdyż Bog Oćiec te Źwoie wieczne dekretá y przeyrzenie około zbáwienia ludzkiego/ w fynu Źwoim miłym vložyl y deklárował *WujJudConf* 68v.

dekret przeciw komu (4): *LubPs* Z; *CzechRozm* 255v; Źam ielŹcze przeciw łobie dekret ducha Bóżego obwoływa *CzechEp* 86, 7.

dekret na kogo, na co (68): *RejKup* b5v, z6v, Aa [2 r.], cc6v, ee3v; *LubPs* bb3v *marg*; *RejWiz* 140v; *RejAp* 24, 163v, 164, 169, 194; Strách dekretow ná niewiernego. *RejPos* 164v *marg*; Dekret ná niegodne co idá ná Páńskie gody. *RejPos* 241 *marg*; gdyż fie on nic o niewierniki nie ftára/ bo iuz ma ná ty ftáry dekret/ iŹ fą wŹyŹcy w opiece iego. *RejPos* 333v, 101v *marg*, 160, 200v, 297v, 346 (44); *RejZwierc* 4v, 43, 44, 48, 188v; *SkarŻyw* 269 [2 r.]; *WerGoŹc* 212, 213, 268; *PowodPr* 11.

dekret za co (1): Pátrzaýze tu moy miły brácie łrogiego á okrutnego dekretu Páńfkiego zá niepoŹluŹeńŹtwo złoŹciwych *RejZwierc* 256.

dekret między kim (2): Vcziń Decret miedzy niemi A my nato przyzwoliemi *RejKup* z6v, aa6v.

dekret nad kim (32): *RejAp* 20 [2 r.], 146, 150v, 154v, 162 (11); opráwcá twoy zábiega/ á żáda/ á proŹi dekretu vftáwicznie nád tobá/ ábyŹ iuz był podan w moc á pod exekuciá iego *RejPos* 192v; gdy iuz wiefz pewny dekret nád łobá/ iŹ fługá wiedzác wolá Páńfká/ wiefzemi plagámi karan być muŹi *RejPos* 346v, 101 *marg*, 201, 276v, 314v, 328 (20); *RejZwierc* 194.

dekret za kim (4): *RejKup* Eev; *RejAp* 66v; *RejPos* 109v; w nawiętfzych złoŹciách náŹnych/ zá pokaiáaniem gáŹiem y przemagamy fprawiedliwoŹć iego y dekret zá łobá miłóŹierdzia otrzymawamy *SkarKaz* 3a.

dekret o kim, o czym (12): WłáŹnie to mogł Anyoł wołác iŹ vpádło [miasto Rzym]/ gdy iuz o nim fłyŹzał nie omylny dekret Páńfki *RejAp* 148, 148, 164v; *RejPos* 86v, 104, 104v, 181v, 327v; A maŹz pewny dekret iego pociechy Źwoiey o onym márnotrátnym fynu vczyniony *RejZwierc* 178v; *WujJud* 139v; *CzechEp* 100, 287.

dekret po kim (3): ma y drugi nowy dekret po łobie v Ianá s. *RejPos* 344v; *SkarKaz* 3a, 6b.

Przysłowie: bibl. [Matth 24/35, Mar 13/31]; niebo y zyemiá przeminać może/ ále Źłowá á dekretá iego nieomylnie nigdy fie zmienić áni przeminać nie mogá. *RejZwierc* 2v.

Frazy: »dekret się (wy)pełni(ł), musi się wypełnić itp.; wypełnić dekret; wypełnienie dekretu« [szyk zmienny] (13; 4; 1): Pan ten moŹny ielť który ten dekret Źwoy wypełni nád tobá. *RejAp*

150v, 20 [2 r.], 146, 150, 154; iż to ták wżytko być mułiáło/ áby łie były wypełniły wżytki dekrety Duchá łwiętego *RejPos* 104v; A což gdy łie mułzą pełnić ony nieomyłne dekretá twoie *RejPos* 205, 14v, 47, 228v, 312, 344v (11); *RejZwierc* 194.

»dekret wyszedł (a. przyszedł, a. wynidzie, a. przydzie itp.)« [szyk zmienny] (21): A tak Mychale kas trębyć Mnieczi iuż nielza iedno łędzyc. Iako kogo czas załtanie Taky decret przidzie nanie. *RejKup* b5v, cc6v; Czemuż łie w tym nye obaczá łwowlni á pyłłni/ Ná ktore s łrogim łáyáním dekretá twe wyłzły *LubPs* aa5v, Z; *RejWiz* 128; *RejAp* 163v, 179v, 194; cięłzłzeby ná nas dekrety y przekłętwá wynidź mułiáły/ niźli wyłzły ná ony przodki náłze *RejPos* 103v, 63v, 67v, 160, 164v, 165 (8); *RejZwierc* 48, 188v; iednáł łie poddác [errata: pádac] mułzą/ iefli przeciw nim dekret Pána załtępow wynidzie. *CzechRozm* 255v, 231v; *SiebRozmysł* F4.

Zwoty: »od dekretu apelować« (1): żaden krol/ áni żaden potentat/ áni żadny łwięty od tego dekretu nigdy do wyłzłzego práwá áni do łiedmi miałł áppellowác nie mogł *RejZwierc* 166.

»czynić dosyc dekretowi« (9): Saul każe ze złółci łwey pomordowác Kapłany/ A wżákoż w tym czyni dosyc Bożemu dekretowi łpráwiedliwemu *BibRadz* I 163d marg; *RejAp* 1; A ták nielza iuż było iedno iż Pan/ czyniac dołyc dekretom łwoim/ mułiał niłzczyć/ tępic/ á kázić on nędzny narod ludzki *RejPos* 102v, 44, 86v, 101 [2 r.], 157, 178v.

»dekret ferować, ferowany« (3 : 1): *RejPos* 228v, 336v; tedyby^m koniecznie łam przeciw łobie mułiał dekret duchá bożego ferowác/ y łam łię w tym olądzić *CzechEp* 7; przyłuchay łię [...] onym przykrym á nieodmiennym dekretom Boskim ná pijánice/ przez vłtá Prorockie y Apółtolłkie ferowane [!]. *WerGość* 212.

»(po-, z-)łamac (a. złomić) dekret« [szyk zmienny] (11): A tak będzie barzo chramacz Ktoby chcział ten decret łamac Bo już by Pana obrazył *RejKup* ee2v; Bołtwo z człowieczeńłtwem złączone/ złamáło dekretá łtáre nád człowiekiem. *RejPos* 178v, 56v, 101v, 104, 178v [2 r.], 231 (10).

»dekret odmienić; odmiana dekretu« (1; 1): *RejPos* 228v; On łię wyplákał y wymodlił/ iż P. Bog dekret łwoy odmienić raczył. *SkarKazSej* 706b.

»dekret (raczyć) (u)czynić, (u)czyniony« [szyk zmienny] (34 : 24): Tu iuż Chryłtus s Senatem Niebiełkym łiadł aby łtrony pozwáne przełłuczal [!] Paweł Decrety czynj *RejKup* y5, z6v [2 r.], z7, Aa [3 r.], aa6v, Eev, ee3v; widzicie iż iuż Pan vczynił dekretł pirwłzemu olądzeniu wáłzemu. *RejAp* 154, 66v, 133v, 162, 169, 169v; mułiłz zółtác z onym wiecznym dekretem vczynionym ná przekłęcie twoie. *RejPos* 297v, 120, 180, 229, 292, 311 (32); *RejZwierc* 2v, 44, 178v, 272v [2 r.]; vczynił ná wżyciek łwiát łrogi dekret: zátrácę/ mowił P. Bog wżytke ludzie *SkarŻyw* 269; *CzechEp* 100; v tego łądu [Bożego] łpráwiedliwość żáłuię/ inłtyguie/ płácze/ prółi: ále miłółsierdzie łkázuię y dekretá czyni. *SkarKaz* 3a, 3a; *SkarKazSej* 707a.

»dekret (jest) wydan(y), (raczyć) (wy)dać« [szyk zmienny] (21 : 15): Sendza káždy łpráwiedliwy Niema bycz wtem nicz telkliwy A owłem káżdego pitác Iakoby miał Decret wydac *RejKup* z4, y8, y8v, z6v; *LubPs* bb3v marg; Ano iuż łie dawno Bog z nich káżdego záprzał/ A łádem łpráwiedliwym dekret ná wżytke dał. *RejWiz* 140v; Abowiem to iefł połłánowanie w Izráelu/ á ten iefł dekret wydaný Bogá Iakobowego [iudicium Deo Iacob]. *BibRadz* Ps 81/5; *RejAp* 178v; *RejPos* 74v, 81, 175, 178v, 319 (21); *RejZwierc* 204v; Lecż o tych wżyłłtkich ktorzy w kołłciele nie łá/ iuż dawno łam

Pan Dekret wydać raczył. *WujJud* 139v; *WujJudConf* 8v; takowych frogich dekretow/ ná pijánice wydanych w piśmie S. wżędzie pełno. *WerGośc* 213, 268; Zátym łędzia da po nich dekret fwoy/ mówiąc: Przydźcie łám błogofławieni Oycá mego *SkarKaz* 6b, 4b.

Wyrażenia: »dekret boski, boży, Boga Ojca« [szyk 18 : 2] (9 : 5 : 6): *RejKup* y8v; *LubPs* bb3v marg; A wżákoż opowiem tobie to co nápiáno ielth w piśmie prawdy (marg) To ielth/ Dekret Boży. (-) *BibRadz Dan* 10/21, I 163d marg; *SarnUzn* G5; tak mułiało być s piłmá fwiętego/ y z mocnych dekretow Bogá oycá wżzechmogącego/ iż Kristus miał wćirpieć *RejPos* 116v, 14v, 86v, 101, 105, 229, 239v; ktory [król] iłz się był vrodził/ pod Decret Boży podliegł/ że zá czáfem tełz vmrzeć mułiał *BiałKaz* Hv; *SkarŻyw* 269; *CzechEp* 34, 287; *WerGośc* 212; *ActReg* 142; *PowodPr* 11 marg; przeto im [Jeremiasz swojemu ludowi] pewny dekret Bozki ná zgubę ich przynołł. *SkarKazSej* 707a.

»egzekucja dekretu« (3): ielzcie nie sftála łie była exekucja dekretow tych *RejAp* 163v; *RejPos* 288v; *LatHar* 318.

»łaskawy dekret« [szyk 3 : 1] (4): *RejKup* ee2v; A iż łie s fwięta dułżá ná wżytkim zgadzáło/ Tełz łáłkáwłze dekretá pewnie będzye miáło. *RejWiz* 121; [proś Pana, aby raczył] nápiłác łi miłółciwy á łáłkáwy dekret ná tym kámieniu białym *RejAp* 28v; *RejPos* 67v.

»nieomyłny dekret« [szyk 13 : 7] (20): Pomjłcz každy a bądż pilny Decret ydže nieomyłny *RejKup* ee3v; *LubPs* bb3v marg; *RejWiz* 53; *RejAp* 19v, 62, 166; *RejPos* 205, 228v, 249v, 277, 292v (8); zginá onym nieomyłnym dekretem Pańłkim/ iż zle nábythego trzeći dziedzic nie pożywie. *RejZwierc* 37v, 2v, 41v, 72v, 184, 188v.

»dekret pański, Pana« [szyk 133 : 12] (125 : 20): *RejKup* Y, y8v, ee2; *LubPs* C2 marg; Bo tám [w piekle] iáko w browárze plugáwym miełzkamy/ A Páńłkiego dekretu z záłółciá czekamy. *RejWiz* 159, 124v, 129v, 140v [3 r.], 141, 158 (12); Gdyž zá Páńłkim dekretem/ inák być nie moze/ Niełpráwiedliwym nigdy/ nie włkurác nieboze. *RejZwierc* 138v; *RejAp* 20, 131, 166, 172v, 191 (39); *RejPos* 129v, 153, 177v, 310, 344v (48); A to ielth *praedestinatío*, co zowiemy przeyrzenie Páńłkie/ onym mocnym dekretthem Páńłkiem raz vczynione *RejZwierc* 3, 8v, 63 [2 r.], 245v, 255v, 259v (33); kto w Powłzechnym kołłciele nie ielth/ wedle Dekretu Páńłkiego będzie potępion. *WujJud* 138, 95; *WujJudConf* 8v; *CzechRozm* 255v; *CzechEp* 33; *LatHar* 669 marg [2 r.]; á my tak głupiemi/ Ráczeý zołtańmy niewybádanými: Niž mamy włtrząłác páńłkimi dekrety *GosłCast* 70.

»okrutny dekret« (5): Iuž wie niebožáteczko kiedy s ciálem wftáne/ Iž on okrutny dekret pewnie przydzye ná nie. *RejWiz* 121; *RejAp* 162; O okrutnyłz to dekret á nierowna walká/ komu łie ten Pan nieprzyiacielem vczyni/ á młłć łie nád nim obiecuie. *RejPos* 63v, 106, 163v.

»spráwiedliwy dekret« [szyk 8 : 3] (11): *RejWiz* 140v, Cc5v; *BibRadz* I 164d marg; *RejAp* 131 [2 r.], 134v, 165; *RejPos* 104, 351v; [Bóg] ináčzey wżythko łwemi łpráwiedliwemi dekrety obroćć á odmienić obiecuie/ nie thák iáko łie nam zda wedle myłłi náłzych. *RejZwierc* 191v, 261 v.

»srogi dekret; srogołłć dekretu« [szyk 103 : 9] (110; 2): *RejKup* ee3v; [Bóg] Zetrze frogim dekretem potwarć frogyego/ Ktory chciáł burdy łtroić w połrzod ludu yego. *LubPs* Q4, Z; A to ielth nieomyłny frogi dekret iego [Boga] Iž kto leie cudzá krew/ wyleiá tełz iego. *RejWiz* 188, 121, 188; A tobieby tełz iłcie zádrzeć mogłó pod kolány nędzny niewierniku łłyszác co łie ma dziać s toba/ y iákie máiá być frogie dekretá twoie. *RejAp* 174, 153, 155, 162, 163v [2 r.], 164 (18); zmiłuy łie nádemną [...] ábych

ia nie przyzędł s fregości dekretow twoich w ręce kátom tym *RejPos* 249v, 54, 117v, 181v, 190v, 328 (72); *RejZwierc* 41, 43, 63, 184, 262v (12); *SkarŻyw* 269; *WerGość* 213; Co vczynię gdy mnie ftrách/ dnia przyzędzia twoiego Ogárnie: wzdrygáiąc fię dekretu fregiego? *GrabowSet* A4v; *PowodPr* 11 marg.

»strasliwy, straszny dekret« [szyk 13 : 1] (8 : 6): fłuchay przegrożek/ fłuchay teź wielkich á ftráfznych dekretow Páńfkich/ co tákim [grzesznikom] obyecowác raczy *RejAp* 120v, 97v, 162, 163v, 198; A nákoniec vřlyfzyfz on ftráfzliwy dekret nád fobą y z inemi: Odftąp nielláchetny niewierniku odemnie precz *RejPos* 223, 159, 160, 166, 178v, 291; záložyl nań [*Bóg na człowieka*] fropi zakład á fthráfzny dekret/ fzyroce mu tho ná piřmie podawřzy *RejZwierc* 4v, 63, 259v.

»dekret surowy« (1): Bo wiem ták ftoi w piątých kfięgách Moizeřzowych/ Gdzie iefť dofyć dekretow mogę rzec řurowych *HistLan* F2.

»řwięty dekret« [szyk 6 : 1] (7): *LubPs* bb, cv; *RejAp* 162, 165v; A gdy fie vkażemy ták wedle tego řwiętego dekretu iego tymi řyny Abráámowemi przed řwięty Máyeřtat iego/ znaydzyemy nieomyřne zbáwienie *RejPos* 351v, 104; *RejZwierc* 255.

Szeregi: »generál a główny dekret« (1): [kaźdy stanie na řądzie Pańskim] czekáiąc onego generału á onego głównego dekretu řwego *RejAp* 173v.

»głos i (a) dekret« (2): to iefť prawdziwy głos y dekret Boży y řywot wieczny *SarnUzn* G5; *RejPos* 239v.

»dekret i (a nie) miřsierdzie« (2): Ale tám iefłiže iuź przydziejz ná dekret á nie ná miřfierdzie/ fłuchay pilnie *RejPos* 248, 178v.

»dekret i (a) obietnica« [szyk 2 : 2] (4): [*Bóg*] wřzytkę prawdę položyc raczył w řwiętych vřciech twoich/ wedle dekretow á obietnic řwiętych řwoich. *RejPos* 336, 100v, 186, 354.

»dekret i postanowienie« (1): To mowil/ wolną wolą ludzką wyřwiadczáiąc/ iż iey P. Bog řwoim dekretem y pořtánowaniem gwałtu nie czyni *SkarKazSej* 707a.

»dekret abo rozkazanie« (1): *verbo Dei id est ex omnipotentis decreto fiue praecepto*, to iefť/ z dekretu ábo rořkazania Boga wřzechmogácego. *CzechEp* 279.

»řąd a (i) dekret« [szyk 5 : 2] (7): káźda plágá iefť řpráwiedliwym řádem á dekretem Páńfkim tu ná ziemię řpufzczoná *RejAp* 131, 154v, 171v; *RejPos* 178v, 291; *RejZwierc* 255v; Aboć podobno nie ten teraz iefť Bog co ná on czás był? ábo iuź řády ie⁸⁰ y dekretá zwiotřzáły? *CzechEp* 59.

»dekret a (i) sentencja« [szyk 5 : 1] (6): *RejAp* 5, 178v; Tu iuź moźeřz rozumieć/ iżci ná cię tá řentencia y ten dekret będye wydan *RejPos* 67, 277, 278; *RejZwierc* 261.

»řkaranie a dekret« (1): zá řkaráním iáwnym Páńfkim á zá řwiętemi dekretu iego [...] ku řadney poćciwey á pořtrebney řpráwie/ práwie przyřć nie moźemy *RejZwierc* 255.

»dekret a (albo) skazanie (a. skaźń)« [szyk 1 : 1] (2): *RejAp* 23; wřzyřcy záraz ludzie przed řtolicą řędźiego řtána/ áby káźdy [...] poźnał/ iáki dekret álbo řkaźń przeciwo niemu wynidźie *KuczbKat* 60.

»řłowo a dekret« (2): *RejPos* 313; nie [trzeba] vnořć fie zá piřmy y záwymyřły roźnemi á dziwnie zá wiklánemi/ iedno řthředz mocno řłow á dekretow Páńfkich *RejZwierc* 8v.

»dekret i (a) řprawiedliwořć« (2): Pan czyniąc dofyć y dekretom y řpráwiedliwořći řwoiey/ [...] miřfierdzia řwego [...] zápomnieć nie raczył. *RejPos* 101, 44.

»dekret a ustawa« (2): Tãmże im powiedział wšytki przeklętwã ich ktore ie miãły potkãc ieliby nie wypełnili/ onych łrogich dekretow á onych vłtaw *RejPos* 102v, 180v.

»dekret a (i) wyrok« [szyk 7 : 2] (9): Oto małz miecz oštry á ná obie łtronie łiekãcy Pãná tego/ łrogie dekretã á wyroki ktore pochodzã z vłt łwiętych iego ná niewierniki *RejAp* 24; *RejPos* 105, 106, 157, 164, 335v, 350v; A zowiemy to łãcińłkim ięzykiem *fatum*, to iełt wyrokiem á wiecznym dekretem wielmożnošci iego. *RejZwierc* 2v; *NiemObr* 115.

Wyrażenia przyimkowe: »przeciw dekretowi« (1): ániiby chciãł przeciw onemu dekretowi Bożemu/ [...] wierzgãc *CzechEp* 34.

»przez dekret« (3): *RejAp* 102; *WujJudConf* 95; pijãnice z łzkortatory/ z gwałtowniki/ z bãłwochwãłcy/ z cudzołožniki/ y z łodomczyki zwiãzãł/ y wšytkich połpołu iuż do pieklã przez dekret łwoy łkazał. *WerGošc* 212.

»wedle (a. według) dekretu« (23): *MurzNT* 73v; *LubPs* C2 marg, ccv; A wedle łprãwy iego [*Boga*] á onych dekretow/ Iuż idã wšytki rzeczy/ wydãnych od wiekow. *RejWiz* 138v; *RejAp* 131, 150, 172v; *RejPos* 113v, 232, 239, 334v, 350 (11); *RejZwierc* 2v, 166v; *WujJud* 138; gdy Bog co czyniç łlubeie [...] nie mowi iãko o rzeczy przyłzłey/ ále iãko przełzłey: á to dla te⁸⁰ iż iuż rzecz onã v niego wedle dekretu nieodmienne⁸⁰ iełt zgotowãna *CzechRozm* 133; *CzechEp* 287.

»z dekretu« (22): *RejWiz* 141, 158; To iuż wiemy z dekretu iegoż łãmego gdzie kãkol á gdzie płzenicã obrociç łie ma. *RejAp* 126, 131v, 132v, 134v, 189; żadnego przyczyńce ielłiże iuż łpãdniełz z dekretu tego/ nie naydzyelz ná niebie áni ná zyemi. *RejPos* 248, 119, 177v, 253v, 310, 324 (9); *RejZwierc* 63, 211v, 260v, 261v, 272; *CzechEp* 279.

»za dekretem« (14): *RejKup* z2; [łli] w łwe łidłã powpadãã zã nieomyłnym dekretem Bożym ktory z dawnã ná nie iełt wydan. *LubPs* bb3v marg; *RejZwierc* 138v; *RejAp* 135, 165; *RejPos* 129v, 153, 344v; Abowiem choç to iełt Bog Krzešciãńłki á Bog miłofierny/ nielza iedno łie nam zã łlošciãmi nãłzemi á zã dekrethy łwoiemi muš obrociç w Bogã pogãńłkiego á w Bogã niemiłofiernego. *RejZwierc* 262, 63, 189v, 255 [2 r.], 259v.

4. *Prawo kanoniczne [przewãżnie w pl]* (20) : napiłano wdecreciech/ o tym połcie *SekłWyzn* F, f2v; *WujJud* 12 [2 r.]; *WujJudConf* 12; Młodzienciec odłzedwłzy/ cãły rok łię w dekreçie we dnie y wnocy łwiczylł *SkarŻyw* 411, 374; *CzechEp* 37; *SarnStat* 4.

Wyrażenie: »dekretow doktor« (5): Dan przez ręce [...] Vczciwęgo Władyłłãwã z Oporowã/ Dekrétów Doktorã/ Dziekanã Krakowłkiego *SarnStat* 896, 900, 1104 [2 r.], 1107.

Szeregi: »dekrety, (i) dekretały« (3): tego przec łnye moželz/ iželcye łye połpoliçye włzkołach y klãłłtorzech yedno w Filozofiey áłbo Zofiłłtryey obyerali/ áłbo w dekreçyech y dekretalech *KromRozm I Lv*; *CzechRozm* 73; *CzechEp* 381.

»dekret i (to jest) prawo« [szyk 2 : 1] (3): gdy prawã košcielne y wšyçiek dekret przebieżyłz/ á dobrze łię go nãpijelz: tedy cię przyimę łynu. *SkarŻyw* 411, 411; *SarnStat* 915.

*** *Bez wystarczãjãcego kontekstu* (2) : Decretum, Ołãdzenie/ Prziłãd. Dekret/ Przedłiewzięciç/ Przikazãnie. *Mãcz* 49a; Bełchlulz. Wyrok/ et Dekret. Decretum, sententia, consilium. *Calag* 74b.

Synonimy: 1. *ortyl, sentencyja, skazanie, skaźń, wyrok*; 2. *akt, artykuł, kanon, mandat, ordynacyja, postanowienie, prawo, przykazanie, rozkazanie, statut, uchwała, ustanowienie, ustawa*.

